

برنجی سنه - ایکچی جلد

نومرو : ۱۴ - ۳۶ و ۱۵ - ۳۷ پنجشنبه ۱۰ توز ۱۳۲۵

مُصَوِّر مَحِیْط

- پنجشنبه کونلری نشر اولنور ادبی مجموعه -

مدیر ادبی : جلال سامر

مدیر : فائق صبری

Directeur:
Fâik Sabri

MOUHIT

Directeur littéraire
DJÉLAL SAHIR

Illustration Hebdomadaire paraissant chaque jeudi.

مصور محیط

محترم قارئ و قارئہ لرینہ بومقدس ملی بایرامی بتون صمیمیت
و حرمتیلہ تبریک ایدر .

افقار دکن کلن آوازہ خلاص ملتی عظیم بر مستی
وطن پروار اناہیلہ دیکارک بوم مز کونی ، بوم عظم
انقلابی بتون صمیمیت قلبی ملہ تبجیل اید بیور دم .
— نموز ، ۱۳۲۵ —

احمد رفیق

بتون ملتی خلاص ایلک . آرتق علویت قلبی کی ،
استعداد وطن پروار کی ، فطرت ممتاز کی بر سر بسنی
تام ایچندہ ابراز ایدہ جک ، صحائف تاریخ مدنیئہ عبا
نلیق نامنی صفوت مردانہ سیلہ اعلا ایتمکہ موفق
اولا جقسک !»

دیور و بر سرور و ابتهاج ایچندہ صاف و برق

بدیع نوری بک
Bédî Nouri Bey

ایلیک یوم حریتیز

شرقتعلق بو یوریلان ارادہ سنیہ حضرت
ظل الامی منطوق هایونجه مرجع عالیسندن
کشیده قلنان تلغرافنامہ عمومی صوریدر :
تأسیس جلیل جناب خلافتینای اولان قانون
اساسیہ صورت تشکیلی بیان اولنان مجلس
مبعوثانک اجتماعہ دعوت اولقی شرفتعلق
بو یوریلان ارادہ سنیہ حضرت خلافتینای
ایجاب عالیسندن بولمش و حکم جلیلی بالجله
ولایات شاهانہ و الیلکاریلہ الویہ غیر ملحقہ
متصرفلرینہ تبلیغ قلنمش اولغله اوراجده
قانون مذکورده مندرج صفاتی حائز اعضائک
اختیارک اجرایی .

— عثمانی غمری ۱۱ قوزہ ، ۱۳۲۴ ، تبلیغات رساییه —

هکبلی آطه نك زمردین تپه لرینہ پیام عزیمتی
معان صغیر تیزی عکس ایسترد کدن صکره مرمره نك
مائی سطحندہ لطیف موجه لر حاصل ایدرک ایلرلمک
باشلایان واپور تراسه سنده کی کومله لر ، اوتوز بو قدر
سنه مدت جاسوسلک تا حیات حریم خاصنه قدر
نفوذہ اوغراشان او مامون و متجسس نظرلرک تحت
تأثیر دهشتناکنده قالمقدن متحصص بر اثر خوف
واهتر از ایلہ لال و ابکم ، بر لرینہ غرتہ لرک بویدی سکر
سطرلق تبلیغات رساییه سنی متحاشانہ ارانہ ایدرکن
بنده کندی می — خی منهای سیاحتمه قدر اشغال
ایدن — عمیق تفکرات و ملاحظاتک غور بی
حدود و اتهاسته القا ایتمیشیم . بویله بر صرده حدود
تفکراتکیزی تحدید ایتمک ایستر ایسه کز بر جهتک
کینه نك ، زه لاندیانک اک وحشی کوشه لرینہ ، او بر
جهتک بشریتک اک منین بولوارلرینی محتوی اولقله
افتخار ایدن مراکز اجتماعیه سنه منتهی اولدیقی
کورر سکر . شو بسیط خاک شو فصحہ واسعه سی
داخلنده کی طاییدیفکز بوتون اقوام تأسیسات سیاسیه
ومدنیسلرله محله کزده بر رسم کجید اجرا ایدر ،
منسوب اولدیغکز جمعیتک بو نمونه اقوامدن
هانکیسنه قریب اولدیقی قباس ایتمک موقع احتیاج
عیکزی آکلامق ایستر سکر . . . فضای انگریز
اتفاق فجیر تاریخیدن بو کونه قدر کدران اولان

بر رابطه اتحاد والتصاق حاصل ایدمین بر هبت
اجتماعیك دم واپسین احتضارینك حلول ابتدیی
جبراً، قهرأ حکمران ارقم ایستین بر قوتك محكوم
اضمحلال بولندینی ملقین ایدور ایدی . وایسته
شعدی بو حقایق بر کره دها اظهار ایتش . تاریخ
حکمت اجتماع یکی بر شاهد موفقت دها قرانش
ارلدی : بو نجیب ملت، اجرا ایدیلن بونجه تقیدات
ایلیسانیه رغم حریتك آغوش سلامته آلمش .
مرض مدید اجتماعیسنك ایلک دواى مؤثرینی
اخذ ایتش بولنیور ایدی .

و بو اکسیر شفاتك خاصه اشفایه سنی یك جابوق
تظاهر ایتدیره چکنه اعتماد ایدورسکز . زیرا بوتون
حیات متفکره کزی - صباوت هنکامه لرینك اخرا -
چندن متباقی حاصل طرح جانکزی - اشغال ایدن
اندیشه لر، بدینلکله هپ بوندن، بودادن محرومیتدن
متکون ایدی:

آرتق سیل تفکراتلرینه سرپیست بر مجرا آچق
اسارت حیات قارشى لفظی بر اثر عصیان اولسون
کوسترمك ایستینلر زندانلره سوق ایدیللمه چك +
شعدی خائف وهراسان تبدیلات رسمیه بی اوقویانلر،
کیزلی کیزلی فیصله لاشانلر یاربین خنجره لرینك بوتون
شدت زفریله «حریت»، «عدالت»، «مساوات»
آقیشلایه چقلر . . .

آرتق عثمانلیکی تشکیل ایدن اقوامدن بمضیسنك
بر آن اول نائل حریت اولقی امایله وقوعه کلن
عصیانلری کورلمه چك، بشریت انجون برذل اولان
او مذابح و قتال تکرر ایتمه چك... کتله عثمانی بی
تشکیل ایدن بو اقوام هپ بر حس «اخوت» ایله
یکدیگرینه ایدیا مرتبط بولنه چقلر . . .

آرتق عثمانلیق تاریخ حاضرده ذلیل و سفل بر
حیات سیاسیه امرار ایتمه چك.. محتاج وصایت اولان
«خسته آدم» شهی اعاده برؤ و عافیت ایتش، مقدراته

وقوعات و حادثات مهمه بشریده شو حال انقلابه
شبه شتون گذشته بی بلا اختیار طولاشور، بویوک
کونلرک بویوک قهرمانی، شاهد حاضری اولقی حسندن
متحصل بر سوق غرور ایله حاکم حاضر یکزی
محاکمه ایتک هوسنه قایلورسکز . . بو دقیقه قدر
قراقلق کوردیککز استقبال آرتق پارلاق، امیدیا،
خولیابورور منظره لر ایله مسرور و متبسسم سزی سلاملار.
«والی» محاربه سنك اقصاسی «بو محاربه ایله
تاریخ عالمده یکی بر دور باشلور» دین «کوت» کی
بو بر قاج سطرک احتوا ایتدیکی معنار، وعد ابتدیی
انقلابی پیش مفکره کزه بر سوری نتایج احتمالاتی
دو کلم ایستور . . .

مکتب رحله لرنده، بلکه ایلک شراره ذکاتك،
ایلک اشتیاق محبتك تظاهر ایتدیکی زمانلرده شدتی
بر میل سزی قانون اساسینك پنجه عشقنه گرفتار
ایتمیشدی . بوتون قلیکزی استیلا ایدن بو ابتلاى
شدید عین حس محبتی طاشیانلر ایله سزك آره کزده
او مدید دوره اسارتده، مشوقه جانکزك اسمنك
تلفظی بیله مسموع اولان هنکامه لرده دائمی وایدی
بر وسیله نظم و مصاحبت ایدی . بو او ایله بر مشوقه
وجدان ایدی که پالکز بر کره ارائه روی التفات
ایتمیسه برابر بوتون اندیشه لر کزك قلیکزی اخلاص
ایدن هوم و اکدارك مندفع اوله چقی حس ایدورور،
دیدار بر طراوتنك مذسوب اولدیفکز کهنه و اختیار
هبت اجتماعیه تازه برحیات، یکی بر زندکی نفخ
ایدچکنی تیقن ایلورسکز و هپ بردن او مقدس
کونلرک حولنه انتظار ایدورسکز .

تاریخ سزه بوبله بر آتی بی وعد ایدورور، شدتی
بر جبر و تضدیک نهایت حیاره بی غلطیده خاك مذلت
ایدچکنی، پری حریتك حادثه حکمرانیسنه ایصال
ایله چکنی کوسترمش ایدی . حکمت اجتماعیه سبب
و حکمت موجودیتی زائل اولان، اجزاسی آره سنده

اولدینی کی ایستلیدیکی آنده استرداد اولنه سیلورایدی. اوروپا غزته نرنده او قومش. اوکر تمشدک که بالقان ساحل نرنده، سلائییک، مناسرت افقلرنده مهم وقایع انقلابیه تحدث ایتش. قوتلی بر جریان فکری سنه لرنبری ذهن مزده بارجا اولان افکار نابهنی فملیانه تحویل ایدرک سد استبدادی تخریب ایده جک بر مابیت عظیمة اکنه اب ایلمشدی. بو قوت، نهاسیت موفق اولمش. غایه قطیعی احراز ایتش، هیکل اسبدادی فرمانبر اطاعتی قلمشدی. بونکله برابر طرز تحریر پک او قدر مدقن اولمیان بر نظری بیله اندیشه ناک ایده جک درجه ده شایان دقت ایدی: قانون اساسی «تأسیس جلیل خلافتنهای» دکل ایدی، و اوله مازدی. افکار احرارانه ک محصول اجرا و تلقینی ایدی. لهن بر اثر تحکیم ملتن بوحق مشروعی غصب ایتسنه مقابل ملتده سنه لرنجه خفی و علنی مجادله، منازعه ایتش، قانلر دوکش، منفعت حقیقی، فکر حریتی نشر و تعمیمه سی ایتش و نهایت قوی بر اثر انقلاب ایله بونی اخذ واد داد ایلمش ایکن حالا بر «لطف» بر «احسان» اوله رق بخش ایدلش صورتنده کوسترلای بو بویوک ملته قارشو بویوک بر تحقیر دیمک ایدی، و بویله بر شرط دائره سنده ویرلش ظن اولنان قانون اساسی هرقت نزاع اولنه بیلمک ظن و حکمنی ویردیره جک ایدی. دیمک که جدال، استبداد ایله مشروطیتک، عدل ایله ظلمک بو نزاع ممدی. حالا ختام بولمامش اولور ایدی: شبهه سز که هیچ بر قید ایله مقید اولمادی، بلا قید و شرط حریتی استرداد ایتدیکی دعوائی محقده بولنه جق اولان فکر حریت، بونی بر اثر عاطفت اوله رق احسان اولمش صورتنده تلقی ایدن جریان مکوس فکری ایله مصادمه ایده جک، لایق اولدینی موقع حقیقی بولنجیه قدر بومصادمه ده دوام ایلیه جک ایدی. بو مصادمه ده کی موفقیّت افکار احرارانه ک شدت انتشارنه، حریت فکرنک

صاحب اولمق حقیقی احراز ایلمش بولندینی ایچون فی مابعد «مداخله» لره، حیات سیاسی سنی کمرن او مددش و مهلت مداخله لره مروض بولنجیه جق، بز عثمانلیر کال شان و شرفله «حرز» مملکت مزک صاحبی بز سوزلری باغیره باغیره و یایه جکر. آرتق مملکتی تخریب ایتک، بنای غیر مشروع سلطنتی مقدس معموره مزک خرابه لری اوزرینه ناک. سپس ایلک مقصد معلولانه سنه خادم اولان اداره منجوسه خرابه عالمدن قالمش. یرنه عادل، شفیق، هر مناسیله رحیم بر اداره ناس ایتش بولنه جی ایچون بوتون عثمانلیر حقیقی بر سمدتک ثمرات فیضندن چاشنی سنج استفاده اوله جق. آرتق متمدن عالمک پک کزیده بریرنده اولدینی حالده مستلما بر حیات سیاسی امر ایدن بویخت ترکیانک نافوس سمدتک پک اوزاقلرده طین انداز اولدیغی ایشیدورم: فیض حریت تأثیر حیات بخشنی اویله بر صورتنده ارانه ایده جک که نسبه پک آز بر مدت ظفرنده اخذ عثمانی سمای سیاستده سمای ادبده سمای فنده، سمای اقتصادده کال شمشه و لطاقله فروزان اوله جق... اورادن دوکیه جک سلسیل انواز بوتون عالم متمدنک انظار وله و حریتی جلب ایده جک...

فقط... صوکه درجه آرزر اولنان، درین بر اثر اشتیاق حس ایدیلن بر شیئه نائلتک تولید ایتدیکی ایلک خمار نشئه ناک زوانی متعاقب، هر وقت، کیزلی بر اندیشه حس ایدیلنه مک قابل اوله ماز: «حریت ویرلمز، آثور» قاعده اساسیه سنه مخالف اوله رق اعطا اولنان، صورت ظاهرده، اویله کوسترلین بر حریت، بر قانون اساسی ایچون حقیقی بر قانون اساسی دینبله مزدی، بویله بر قانون اساسی، ایلک دفعه سنده

حزینک محترم خادم و محضرا ندن آور بک
Enver Bey

خیر، خیر، قانون اساسی اراده سبیه ایله ویرلر؛
ملت یوکا استحقاقی نعلاً اثبات ایدیه جکدر !

هیمزک آز چوق شدت و دوام ایله ذهنی
طیرمالایان بو حس اندیشه فردای حریتمزک سور
عمومیسنه قارشمن اولمقله برابر اوتوز بر مارت یوم
منحو سنده، مع التأسف، اظهار ایتش، فقط قابلیت
عثمانیه بی بوتون وضوحله میدان علانیه اخراج
ایلمشدی . . .

۳ عوز، ۱۳۲۵

بدیع نوری

کچن سنه بو کون

امان یاری، اوکون نهدر یورولمشدیق، هیسی بردن،
برکونده کورمک ایستین سببی او صباح ایرکندن گلش بی
بولش، پانتئونک تا قه سندن تحت زمین غاله ریلرینه، شونور
واک بو هیبتی طاق مملاتک تپه سنه قدر بی سوروکا دکدن
صوکره «لورره ک غاله ریلرینده طولاشدیرمش، اورادن (قلونی) یه
(انوالید) قدر قوشدیرمشدی . و بوتون بو جولانر
پتدکدن صوکره بر ترن ساعتی اوکونک اوزره شمال
ایستاسیونیه قدر کیتمک لازم گلشیدی. کرک یولده کرک
تاماشا ایتدیکنز برلرده هب مکالمه من مملکت اوزرینه ایدی،
او، روم ایلیده عصیان باش کوستردکدن صوکره سیاحتیه
چیقمشیدی. بخصوص طوغری استانبولده کچلوردی.
اشقودردن، تره طاعان کچش و ایتالیا طریقله قیای
پارسه آمشیدی.
روم ایلی اردوسنک مطالبات شدید سندن، کنج ضا -
بطلمزک یارلاق مقررانندن بحث ایشدیکه سویدوردم .
دیمک بزدهده فکر حریت بلسنه سلیرمش، دیمک بزدهده
حق مقصودنری طلبه جرأت ایدیه یله جک بر لسان، بوی
استرداد قاشقه ییله جک بر قول وارمش ؟ و بوقول ایشته بو
کون تا روم ایلمینک کو بکاردن ییلدیزه یوسروقلر کوستر -
یوردی .

قلب ملته بر اقدینی درین ایزلره تابع ایدی. اطعتمنا
نکار بر قلب سزه تلقین ایدی سور که ملت مدید بر
دور مظالمدن یزار اولمشدی. آرتق بو حریت
مستردنی هیچ بر وقت ویرمه جک، قانی بهاسیله
مدافعه ایله جک ایدی.

فقط اوتنه کی . . حریت مستردنی رسماً « بر
اطف » صورتده تبلیغ ایدن او بر قوت مخالفه . .
نه لعل بلسه یوردی ؟ نه نظره وقوعات حاضرینی
حاکمه ایدیور ایدی ؟
غیا بوتون بشری، بوتون عالم تمدنی کرار آغال
ایتدیک کی بو مظلوم ملتی، برکردها آلا دیرم خلیا -
سند بولجورمی ایدی ؟

عجبا تشکیل ایدیه جکی. لغاً (!) تشکیله مساعدیه
ایتدیک مجلسک هر وقت امرینه منقاد اوله حق، هر وقت
فرمانیه سرفروایده جک اولدیغی دوشونمه جکی ایدی ؟
عجبا صورت ظاهرده قوجه بر ایمپراطورلک
مهام اموری تدویر، حقیقت حالده بر برلری ژورنال
ایتمک ایچون اجتماع ایدن مجلس وکلار، شورای
دولتار کی بر مجلس میونان تشکیل ایدرم خوابی
خامنی بلسه میه جکی ایدی ؟

عجبا عالم متمدنک صائبش غزته لریله کندهنی
تاریخده مثل یکمه مش مدبر، سیاسی کویسترن و احتمال
بونلره کندیمی بیه آلامق احتیاجی حس ایدن بو
خسته و علیل وجود تاریخ کاشناک امنانی ارايه
ایده مدیکی بر صورتیه تکمیل ملتی صاتون آلورم،
مبعولترین طرفه جلب ایدر، شمدیه قدر ایشیلله
مش بر تأسیس سیاسی یایارم فکر مریضی دما -
کشمورینه یرلشدرمه مشمدی ؟

عجبا هب بو مقصد منحوسه واصل اولمق
ایچون اعمال حیل و دساییدن خالی قالمیه جمعی ایدی ؟
و بوتون یوسو الوارک جوانی طغیان ایدن بر حس
عصیان ایله اجمال ایدر ایدم :